

บทที่ 5

สรุปและเสนอแนะ

จากการศึกษาถึงทฤษฎีและหลักวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับโรงพยาบาล ตลอดจนการศึกษาถึงรายละเอียดของโครงการกรณีตัวอย่าง รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มา จากการตอบแบบสอบถาม สามารถสรุปเป็นประเด็นหลัก ๆ ดังนี้ คือ

1. ทิศนะต่อสภาพทางกายภาพปัจจุบันของโรงพยาบาลทั้งสองแห่ง
2. ลักษณะอาคารโรงพยาบาลที่แพทย์และพยาบาลต้องการ
3. ข้อเปรียบเทียบระหว่างหอผู้ป่วยแบบวงกลมและแบบ เส้นตรง

จากผลสรุปของการศึกษา สามารถจัดทำข้อเสนอแนะได้ในสาระดังนี้ คือ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการใช้ข้อมูลที่ได้ สำหรับงานออกแบบในอนาคต
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงโรงพยาบาลเดิม
3. ข้อเสนอแนะสำหรับ เรื่องที่น่าจะมีการทำการวิจัยต่อไป

ข้อสรุป

1. ทิศนะต่อสภาพทางกายภาพปัจจุบันของโรงพยาบาลทั้งสองแห่ง

1.1 แพทย์และพยาบาล เซนต์หลุยส์ ทั้งแพทย์และพยาบาล เห็นว่าสภาพปัจจุบันของอาคารหอผู้ป่วยของโรงพยาบาลเซนต์หลุยส์มีความเหมาะสมในเรื่องของระยะทางจากที่ทำงานพยาบาลไปถึงห้องผู้ป่วยที่อยู่ใกล้สุด และอยู่ไกลสุด รวมทั้งความกว้างของทางเดินภายในหอผู้ป่วยเป็นความกว้างที่เหมาะสมแล้ว อีกทั้งสภาพของหอผู้ป่วยสามารถอำนวยความสะดวกในการทำงานของแพทย์และพยาบาลได้ดี ทั้งในสภาพการปกติและสภาวะฉุกเฉิน ในเรื่องเกี่ยวกับขนาดของห้องพักผู้ป่วย ความกว้างของห้องผู้ป่วยในปัจจุบันค่อนข้างจะแคบเกินไป ส่วนความลึกและความสูงของห้องผู้ป่วย มีความเหมาะสมแล้ว และจำนวนประตู หน้าต่าง ตลอดจนพื้นที่ส่วนที่เป็นผนังทึบมีปริมาณที่เหมาะสมแล้ว

พยาบาล เซนต์หลุยส์ เห็นว่า ขนาดห้องเก็บของใช้แล้ว และห้องเก็บเสาน้ำเกลือและแท่งค็อกซิเจนมีขนาดเล็กเกินไป ซึ่งขนาดของ 2 ห้องนี้ เมื่อเทียบกับขนาดเล็กที่สุดที่ควรจะเป็นแล้ว มีขนาดเล็กกว่ามาก กล่าวคือ ขนาดห้องเก็บของใช้แล้วของโรงพยาบาล เซนต์หลุยส์ มีขนาด 9.00 ตารางเมตร ในขณะที่ขนาดเล็กที่สุดที่ควรจะเป็นของห้องเก็บของใช้แล้ว คือ 13.86 ตารางเมตร และขนาดห้องเก็บเสาน้ำเกลือและแท่งค็อกซิเจนมีขนาด 2.85 ตารางเมตร ในขณะที่ขนาดของห้องเก็บเสาน้ำเกลือและแท่งค็อกซิเจนที่เล็กที่สุดที่ควรจะเป็น คือ 13.20 ตารางเมตร (ตามตารางที่ 4.6) จึงนับได้ว่าห้องสองห้องนี้มีขนาดเล็กเกินไป นอกจากนั้น แพทย์ เซนต์หลุยส์ เห็นว่า ห้องอุ่นอาหารและห้องบำบัดทำแผลเป็นห้องที่มีการใช้สอยน้อย และพยาบาลก็เห็นว่าห้องเก็บเตียง เช่น เก้าอี้ เข็น ระเบียบห้องผู้ป่วย และห้องอุ่นอาหารเป็นห้องที่มีการใช้สอยน้อย

สภาพอาคารโดยทั่วไปของหอผู้ป่วยมีส่วนช่วยให้ประสิทธิภาพการทำงานของแพทย์และพยาบาลดีขึ้น เนื่องจากลักษณะอาคารหอผู้ป่วยซึ่งทำให้มีข้อดีที่ว่า เจ้าหน้าที่ไม่ต้องเดินไกล อีกทั้งยังสามารถมองเห็นผู้ป่วยที่อยู่ในห้องพักได้จากที่ทำงานของพยาบาล โดยไม่ต้องเดินไปยังห้องผู้ป่วย แต่ก็มีข้อเสียคือ พื้นที่บางส่วนมีขนาดเล็กเกินไปกว่าจะใช้สอยได้ การจัดเฟอร์นิเจอร์กระทำได้อย่าง เสียงต่าง ๆ รบกวนผู้ป่วยได้ตลอดเวลา

1.2 แพทย์และพยาบาลพญาไท ทั้งแพทย์และพยาบาลเห็นว่า สภาพอาคารหอผู้ป่วยของโรงพยาบาลพญาไทในปัจจุบันเป็นหอผู้ป่วยที่มีความเหมาะสมในเรื่องเกี่ยวกับทางเดินจากที่ทำงานถึงห้องผู้ป่วยที่ไกลที่สุด แต่ระยะถึงห้องผู้ป่วยที่อยู่ไกลที่สุดนั้น (ระยะทาง 36.00 เมตร) เป็นระยะทางที่ไกลเกินไปสำหรับแพทย์และพยาบาลที่จะเดินปฏิบัติหน้าที่ในหอผู้ป่วย ส่วนความกว้างของทางเดินในหอผู้ป่วยนั้น เป็นความกว้างที่เหมาะสมแล้วสำหรับแพทย์และพยาบาล สภาพของอาคารหอผู้ป่วยสามารถอำนวยความสะดวกในการทำงานของแพทย์และพยาบาลได้ดีพอใช้ในสภาวะปกติ และไม่อำนวยความสะดวกแก่การทำงานของแพทย์และพยาบาลในภาวะฉุกเฉินเพราะระยะทางไกลเกินไป ในเรื่องเกี่ยวกับขนาดห้องพักของผู้ป่วย แพทย์และพยาบาลมีความเห็นว่าขนาดความกว้าง ความลึก ความสูงของห้องผู้ป่วยมีขนาดที่เหมาะสมแล้ว อีกทั้งเห็นว่าจำนวนประตูห้องและส่วนที่เป็นผนังทึบในหอผู้ป่วย มีปริมาณที่เหมาะสมแล้ว แต่เห็นว่าจำนวนหน้าต่างมีน้อยเกินไป

พยายามพญาไทเห็นว่า ขนาดของห้องต่าง ๆ ในหอผู้ป่วยมีขนาดที่เหมาะสมแล้ว ยกเว้นห้องเก็บผ้าสะอาด ห้องเก็บผ้าและของใช้แล้ว ห้องเก็บเสาน้ำเกลือแท่งค็อกซิเจน ห้องอุ่นอาหาร และห้องล้างทำความสะอาด มีขนาดพื้นที่เล็กเกินไป จะเห็นว่าห้องต่าง ๆ ที่กล่าวข้างต้นนี้มีขนาดพื้นที่ห้องเล็กกว่าขนาดห้องที่เล็กที่สุดที่ควรจะเป็นทุกห้อง ยกเว้นห้องเก็บผ้าสะอาด และห้องอุ่นอาหาร ถึงแม้ว่าขนาดห้องที่เป็นอยู่จะใหญ่กว่าขนาดห้องที่เล็กที่สุดที่ควรจะเป็นก็ตาม ห้องสองห้องนี้ก็ยังมีขนาดพื้นที่ไม่เพียงพอกับการใช้สอย สำหรับห้องอุ่นอาหารที่มีขนาดใหญ่กว่าขนาดเล็กที่สุดที่ควรจะเป็น แต่พยายามมีความเห็นว่าเล็กเกินไป ทั้งนี้ เนื่องมาจากห้องอุ่นอาหารนี้มีความกว้างเพียง 2.00 เมตร อีกทั้งยังถูกใช้เป็นที่เดินผ่านเพื่อไปยังห้องล้างทำความสะอาด จึงทำให้รู้สึกว่ห้องอุ่นอาหารนี้มีขนาดเล็กเกินไป นอกจากนี้ แพทย์และพยาบาลพญาไทมีความเห็นว่าระเบียบหอผู้ป่วย ห้องเก็บเสาน้ำเกลือแท่งค็อกซิเจน และห้องอุ่นอาหารเป็นห้องที่มีการใช้สอยน้อย

สภาพอาคารโดยทั่วไปของหอผู้ป่วยมีส่วนช่วยสนับสนุนให้การทำงานของแพทย์และพยาบาลมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ ลักษณะอาคารหอผู้ป่วยของโรงพยาบาลพญาไทมีข้อดีคือ มีลักษณะรูปแบบของหอผู้ป่วยเป็นสี่เหลี่ยมมุมฉากที่เฟอร์นิเจอร์สามารถจัดเข้ามุมได้ดี ไม่เสียเศษพื้นที่ เสียงาน และเสียงอื่น ๆ ไม่รบกวนผู้ป่วยในห้อง แต่มีข้อเสียคือ ระยะทางในการเดินดูอาการผู้ป่วยต่าง ๆ ในห้องมีระยะทางไกล ทำให้เสียพลังงานและเวลาในการเดิน

2. ลักษณะอาคารโรงพยาบาลที่แพทย์และพยาบาลต้องการ

2.1 แพทย์และพยาบาล เซนต์หลุยส์ มีความเห็นเหมือนกันและแตกต่างกันในบางเรื่อง กล่าวโดยสรุปจะเห็นว่าความเห็นของแพทย์และพยาบาลจะเหมือนกันมากกว่าแตกต่างกันในเรื่องต่อไปนี้

- จำนวนเตียงผู้ป่วยที่เหมาะสมต่อหอผู้ป่วย 1 หน่วย ทั้งแพทย์และพยาบาลเห็นว่าจำนวน 21-25 เตียง เป็นจำนวนเตียงที่เหมาะสม
- ระยะทางเดินจากที่ทำงานของพยาบาลถึงหอผู้ป่วยที่อยู่ไกลสุดที่เหมาะสมกับการทำงานคือ ไม่เกิน 15.00 เมตร
- ประเภทของการจัดเตียงผู้ป่วยในห้องต่าง ๆ ทั้งแพทย์และพยาบาลเห็นว่าควรจัดให้มีห้องเตียงเดี่ยว ห้องเตียงคู่ และห้องสี่เตียง

- ห้องอื่น ๆ ที่ควรมีในหอผู้ป่วย ทั้งแพทย์และพยาบาล เห็นว่าควรมีห้องพักผ่อนสำหรับพยาบาล
- ลักษณะรูปร่างของห้องผู้ป่วย ทั้งแพทย์และพยาบาลต่างมีความเห็นเหมือนกันว่าห้องสี่เหลี่ยมผืนผ้าเป็นห้องที่เหมาะสมที่สุด
- ความกว้างทางเดินภายในหอผู้ป่วย แพทย์เห็นว่าความกว้างทางเดินควรอยู่ในช่วง 2.50-3.00 เมตร ส่วนพยาบาลเห็นว่าความกว้างทางเดินควรอยู่ในช่วง 2.00-2.50 เมตร

จะเห็นว่า ความคิดเห็นของแพทย์และพยาบาล เช่นคหฤลลลแตกต่างกันเพียงในเรื่องของความกว้างทางเดินภายในหอผู้ป่วย ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่า ความกว้างทางเดินภายในหอผู้ป่วยควรมีความกว้างค่าสุด 2.00 เมตร

2.2 แพทย์และพยาบาลพญาไท เช่นเดียวกับกับแพทย์และพยาบาล เช่นคหฤลลลคือ จะมีความคิดเห็นที่เหมือนกันและแตกต่างกันดังนี้

- จำนวนเตียงผู้ป่วยที่เหมาะสมต่อหอผู้ป่วย 1 หน่วย ทั้งแพทย์และพยาบาล เห็นว่าจำนวน 21-25 เตียงเป็นจำนวนที่เหมาะสม
- ระยะทางเดินภายในหอผู้ป่วยจากที่ทำงานพยาบาลถึงห้องผู้ป่วยที่อยู่ไกลสุดที่เหมาะสมต่อการทำงานของแพทย์และพยาบาลคือ ระยะ 6.00-15.00 เมตร
- ประเภทของการจัดเตียงผู้ป่วยในห้องต่าง ๆ ทั้งแพทย์และพยาบาล เห็นว่าควรจัดให้มีห้องเตียงเดี่ยว ห้องเตียงคู่ และห้องพิเศษ วี ไอ ที
- ห้องอื่น ๆ ที่ควรมีในหอผู้ป่วย แพทย์และพยาบาล เห็นว่าควรจัดให้มีห้องพักผ่อนของพยาบาล
- ลักษณะรูปร่างของห้องผู้ป่วย แพทย์เห็นว่าควรจัดให้เป็นห้องสี่เหลี่ยมผืนผ้า ส่วนพยาบาลเห็นว่าควรจัดให้เป็นห้องสี่เหลี่ยมจัตุรัส และสี่เหลี่ยมผืนผ้า
- ความกว้างทางเดินภายในหอผู้ป่วย ทั้งแพทย์และพยาบาลมีความเห็น ว่า ความกว้างทางเดินภายในหอผู้ป่วยควรเป็น 2.00-2.50 เมตร

จะเห็นได้ว่าแพทย์และพยาบาลพญาไทมีความคิดเห็นเหมือนกันมาก จะแตกต่างกันก็ตรงที่พยาบาลเห็นว่า รูปร่างของห้องผู้ป่วยควรมีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส

3. ข้อ เปรียบ เทียบระหว่างท่อผู้ป่วยแบบวงกลมและแบบเส้นตรง

3.1 แพทย์และพยาบาล เซนต์หลุยส์ ในเรื่องเกี่ยวกับท่อผู้ป่วยสองแบบ แพทย์และพยาบาลต่าง เห็นพ้องต้องกันว่า

- การดูแลผู้ป่วยอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง ท่อผู้ป่วยแบบวงกลมสามารถทำได้ดีกว่าท่อผู้ป่วยแบบเส้นตรง
- การจัด เฟอร์นิเจอร์ภายในห้อง ท่อผู้ป่วยแบบเส้นตรงทำได้ง่ายกว่าแบบวงกลม
- ความสะดวกในการจัดผู้ป่วย เข้าพักตามความหนักเบาของอาการป่วย ท่อผู้ป่วยแบบวงกลมทำได้ดีกว่าแบบเส้นตรง
- ความสะดวกในการขนย้ายของและคน ท่อผู้ป่วยแบบวงกลมทำได้ดีกว่าแบบเส้นตรง
- การไม่รบกวนผู้ป่วยจาก เสียงพูดคุยและทำงาน ท่อผู้ป่วยแบบเส้นตรงดีกว่าแบบวงกลม
- บรรยากาศท่อผู้ป่วยแบบวงกลมดีกว่าท่อผู้ป่วยแบบเส้นตรง
- การควบคุมผู้มา เยี่ยมไข้ ท่อผู้ป่วยแบบวงกลมควบคุมได้ดีกว่าแบบเส้นตรง
- ความรู้สึกที่ดีกว่าของผู้ป่วยที่มีท่อผู้ป่วย ผู้ป่วยในท่อผู้ป่วยแบบวงกลมจะมีความรู้สึกต่อท่อผู้ป่วยแบบวงกลมดีกว่าแบบเส้นตรง
- ท่อผู้ป่วยแบบวงกลมช่วยสนับสนุนการทำงานของแพทย์และพยาบาลได้ดีกว่าท่อผู้ป่วยแบบเส้นตรง
- แพทย์และพยาบาล เซนต์หลุยส์มีความพึงพอใจที่จะ เลือกทำงานในท่อผู้ป่วยแบบวงกลมมากกว่าในท่อผู้ป่วยแบบเส้นตรง

3.2 แพทย์และพยาบาลพญาไท ในเรื่องเกี่ยวกับท่อผู้ป่วยทั้งสองแบบ แพทย์และพยาบาลพญาไทมีความ เห็น เหมือนกันหมด ยก เว้นในเรื่อง เกี่ยวกับความสะดวกในการจัดผู้ป่วย เข้าพักตามความหนักเบาของอาการป่วย

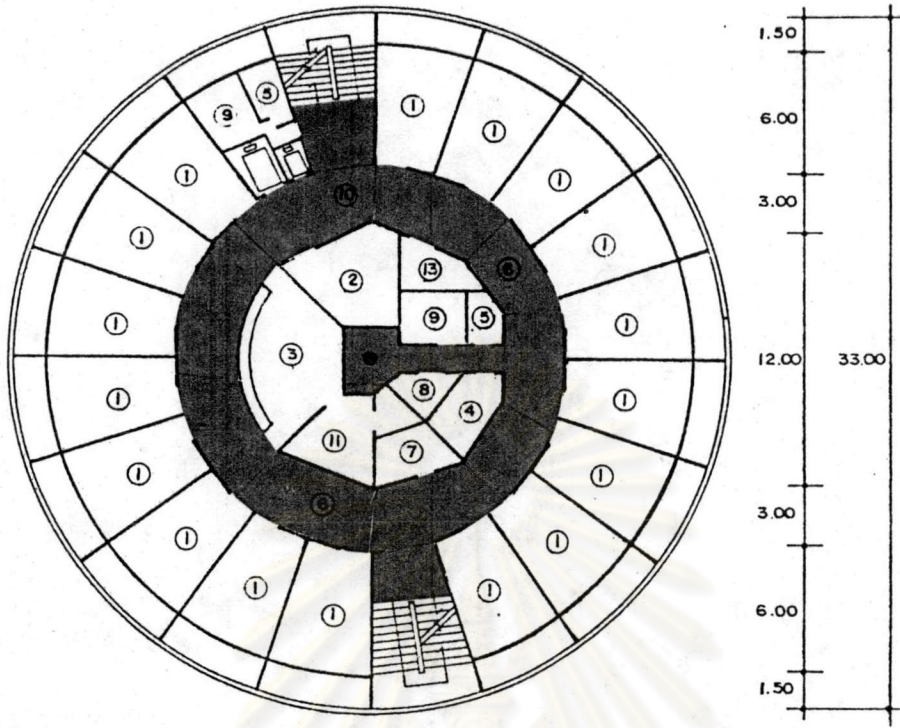
- การดูแลผู้ป่วยอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง ท่อผู้ป่วยวงกลมสามารถทำได้ดีกว่าท่อผู้ป่วยแบบเส้นตรง
- การจัด เฟอร์นิเจอร์ภายในห้อง ท่อผู้ป่วยแบบเส้นตรงทำได้ง่ายกว่าแบบวงกลม
- ความสะดวกในการจัดผู้ป่วย เข้าพักตามความหนักเบาของอาการป่วย แพทย์เห็นว่า

- หอผู้ป่วยแบบวงกลมทำได้ดีกว่าแบบเส้นตรง ส่วนพยาบาลมีความเห็นตรงกันข้าม
- ความสะดวกในการขนย้ายของและคน หอผู้ป่วยแบบเส้นตรงทำได้ดีกว่าแบบวงกลม
 - การไม่รบกวนผู้ป่วยจากเสียงพูดคุยและทำงาน หอผู้ป่วยแบบเส้นตรงดีกว่าวงกลม
 - บรรยากาศของหอผู้ป่วยแบบวงกลมดีกว่าแบบเส้นตรง
 - การควบคุมผู้มาเยี่ยมไข้ หอผู้ป่วยแบบวงกลมควบคุมได้ดีกว่าหอผู้ป่วยแบบเส้นตรง
 - ความรู้สึกที่ดีกว่าของผู้ป่วยที่มีต่อหอผู้ป่วย ผู้ป่วยในหอผู้ป่วยแบบวงกลมจะมีความรู้สึกต่อหอผู้ป่วยแบบวงกลมดีกว่าแบบเส้นตรง
 - หอผู้ป่วยแบบวงกลมมีส่วนสนับสนุนการทำงานของแพทย์และพยาบาลได้ดีกว่า หอผู้ป่วยแบบเส้นตรง
 - แพทย์และพยาบาลพญาไทมีความพึงพอใจที่จะเลือกทำงานในหอผู้ป่วยแบบวงกลม

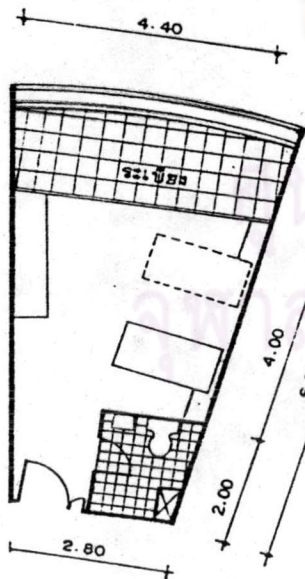
ข้อสรุปเกี่ยวกับรูปแบบของหอผู้ป่วย

จากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่าขนาดพื้นที่ส่วนบริการของหอผู้ป่วยจะมีเนื้อที่ประมาณ 100-110 ตารางเมตรต่อหอผู้ป่วย 30 เตียง โดยมีระยะเดินประมาณ 15.00 เมตร ในที่นี้ข้อสรุปเป็นข้อเสนอแนะในการออกแบบเป็น 2 กรณี คือ กรณีที่เป็นหอผู้ป่วยแบบวงกลม และกรณีที่ เป็นหอผู้ป่วยในลักษณะอื่น

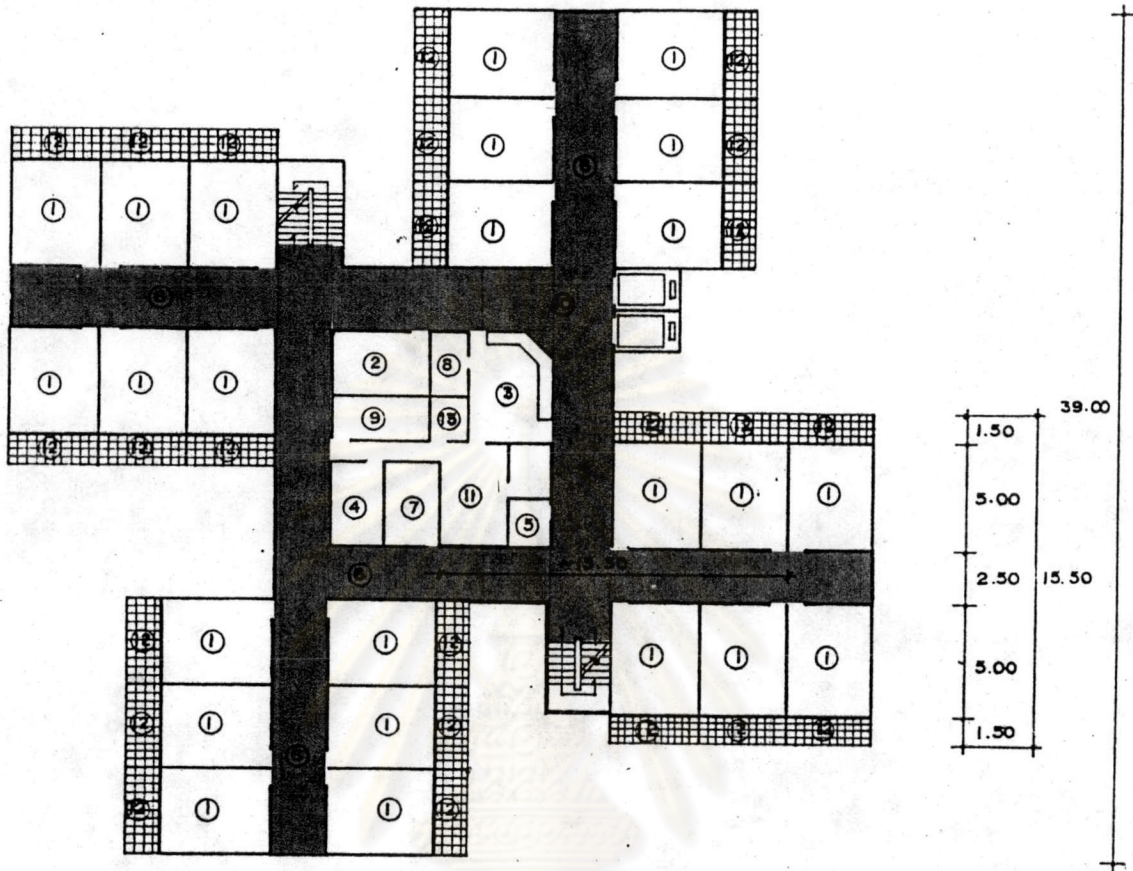
1. กรณีหอผู้ป่วยแบบวงกลม สำหรับพื้นที่ขนาด 110 ตารางเมตร หากออกแบบเป็นวงกลมจะมีรัศมีของวงกลม 6.00 เมตร การออกแบบหอผู้ป่วยแบบวงกลมโดยให้พื้นที่ส่วนบริการอยู่ตรงศูนย์กลางของวงกลม โดยมีห้องพักผู้ป่วยเรียงรายอยู่ริมนอกอาคาร ให้ทางเดินภายในหอผู้ป่วยมีความกว้าง 3.00 เมตร และห้องพักผู้ป่วยแต่ละห้องมีความลึก 6.00 เมตร จะทำให้อาคารที่ออกแบบนี้มีผนังห้องพักผู้ป่วยในด้านติดทางเดินกว้างห้องละ 2.80 เมตร และผนังที่ติดระเบียบด้านนอกอาคารกว้าง 4.40 เมตร หรือความกว้างเฉลี่ยของห้องพักผู้ป่วยเท่ากับ 3.60 เมตร ซึ่งเพียงพอกับการใช้งานตามปกติ การจัดลักษณะนี้ ไม่ว่าจะจัดห้องดังกล่าว เป็นห้องเดี่ยวเดี่ยวหรือห้องเดี่ยวคู่ พื้นที่ภายในห้องพักผู้ป่วยก็จะมี ความกว้างเพียงพอกับการใช้สอย (ดังรูปที่ 5.1)

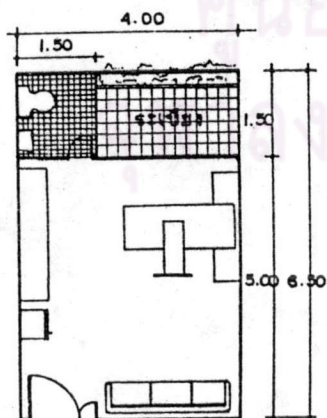
รูปที่ 5.1 (บน) แสดงผังตัวอย่างการออกแบบอาคารหอผู้ป่วยแบบวงกลม
(ล่าง) การจัดแปลนภายในห้องพักรักษาผู้ป่วย

1. ห้องผู้ป่วย	2. ห้องบำบัดทำแผล
3. ที่ทำงานพยาบาล	4. ห้องเก็บผ้าสะอาด
5. ห้องล้างทำความสะอาด	6. ทางเดิน
7. ห้องเตรียมอาหาร	8. ห้องเก็บยา
9. ห้องเก็บของใช้แล้ว	10. โถง
11. ห้องพักผ่อนพยาบาล	12. ระเบียง
13. ห้องเก็บถังคอกซิเจน	

รูปที่ 5.2 (บน) แสดงผังตัวอย่างการออกแบบอาคารหอผู้ป่วยแบบอื่น
(ล่าง) การจัดแปลนภายในห้องพักผู้ป่วย

1. ห้องผู้ป่วย	2. ห้องบำบัดทำแผล
3. ที่ทำงานพยาบาล	4. ห้องเก็บผ้าสะอาด
5. ห้องล้างทำความสะอาด	6. ทางเดิน
7. ห้องเตรียมอาหาร	8. ห้องเก็บยา
9. ห้องเก็บของใช้แล้ว	10. โถง
11. ห้องพักผ่อนพยาบาล	12. ระเบียง
13. ห้องเก็บถังค้อออกซิเจน	

2. กรณีหอผู้ป่วยแบบอื่น จากข้อมูลข้างต้น กำหนดให้พื้นที่ส่วนบริการ เป็นขนาด 10x10 ตาราง เมตร การออกแบบในกรณีที่ไม่ใช่แบบวงกลมสามารถทำได้มากมายหลายวิธี ในกรณีนี้ขอ เสนอแนะ เป็นหอผู้ป่วยแบบกึ่งตัน การจัดให้พื้นที่ส่วนบริการอยู่ตรงกลาง โดยให้ ห้องพักผู้ป่วยอยู่ริมนอก แต่ละห้องจะมีความกว้าง 4.00 เมตร ลึก 5.00 เมตร การจัดห้อง ลักษณะนี้จะทำให้ห้องพักผู้ป่วยแต่ละห้องอยู่ห่างจากส่วนบริการเฉลี่ยแล้ว 15.00 เมตร (ดังรูปที่ 5.2)

จากข้อสรุปข้างต้น จะเห็นได้ว่า อาคารหอผู้ป่วยทั้งสองกรณีนั้น การจัดแปลนหอผู้ป่วย ไม่ใช่จะต้องยึดถือรูปทรงว่าจะ เป็นแบบวงกลมหรือแบบ เส้นตรง แต่การจัดส่วนบริการ ระยะ เดินต่าง ๆ เป็นต้น เป็นเรื่องหลักที่ควรให้ความสนใจ ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าอาคารหอผู้ป่วย ทั้งสองแบบล้วนสามารถตอบสนองความต้องการได้ทั้งสิ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการใช้ข้อมูลที่ได้สำหรับงานออกแบบในอนาคต ข้อมูลและ ข้อสรุปจากการศึกษานี้ สามารถรวบรวม เป็นหลักเกณฑ์ เบื้องต้นที่ผู้ที่ จะออกแบบโรงพยาบาลต่อไป ในอนาคต สามารถเป็นแนวทาง เพื่อให้การออกแบบอาคารหอผู้ป่วยนั้น เป็นไปอย่างถูกต้องและ รวดเร็วขึ้น

1.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพื้นที่ ขนาดพื้นที่ห้องต่าง ๆ ที่เหมาะสมสำหรับหอผู้ป่วย ขนาด 30 เตียง มีดังนี้

- ห้องพักผู้ป่วยเตียงเดี่ยว	ควรมีขนาดพื้นที่	18-20	ตาราง เมตร
- ที่ทำงานพยาบาล	"	24-30	"
- ห้องเก็บเครื่องมือแพทย์	"	7-13	"
- ห้องเก็บผ้าและของใช้แล้ว	"	14.00	"
- ห้องอุ่นอาหาร	"	ไม่น้อยกว่า 10	"
- ห้องเก็บผ้าสะอาด	"	ไม่น้อยกว่า 9	"
- ห้องเก็บเตียงเข็นและเก้าอี้เข็น	"	ไม่น้อยกว่า 5	"
- ห้องเก็บของ แท็งค์ออกซิเจน	"	13.00	"
- ห้องฆ่าบัคทำแผล	"	9-15	"

- ห้องล้างทำความสะอาด ควรมีขนาดพื้นที่ไม่น้อยกว่า 4 ตารางเมตร

1.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระยะต่าง ๆ ระยะต่าง ๆ ที่เหมาะสมมีดังนี้ คือ

- ระยะทาง เดินจากที่ทำงานพยาบาลถึงห้องผู้ป่วยที่อยู่ไกลที่สุดควรอยู่ไม่ไกลเกิน 15.00 เมตร
- ระยะความกว้างของทางเดินภายในหอผู้ป่วยควรเป็น 2.00-3.00 เมตร
- สำหรับห้องพักผู้ป่วยเตียงเดี่ยว ความกว้างของห้องผู้ป่วยไม่ควรน้อยกว่า 4.00 เมตร
- สำหรับห้องพักผู้ป่วยเตียงเดี่ยว ความลึกของห้องผู้ป่วยควรเป็น 5.00-6.00 เมตร
- ความสูงจากพื้นถึง เพดานห้องผู้ป่วยควรเป็น 2.50-3.50 เมตร

1.3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ได้แก่

- จำนวนเตียงผู้ป่วยที่เหมาะสมในหอผู้ป่วย 1 หน่วย ควรอยู่ระหว่าง 21-25 เตียง
- การจัดเตียงผู้ป่วยควรจัดให้มีประเภทของห้องเตียงเดี่ยว ห้องเตียงคู่ ห้องสี่เตียง และห้องพิเศษ
- นอกเหนือจากห้องอื่น ๆ ที่มีในหอผู้ป่วย หอควรให้มีห้องพักผ่อนพยาบาลอยู่ด้วย
- ห้องผู้ป่วย ควรจัดให้เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า หรือใกล้เคียงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงโรงพยาบาลเดิม จากการศึกษาี้ พบว่าปัญหาหรือจุดบกพร่องของโรงพยาบาลทั้งสองแห่งมีเหมือนกันบ้าง แตกต่างกันบ้าง แต่ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาที่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องจากสภาพทางกายภาพของอาคารหอผู้ป่วยที่มีความแตกต่างกัน จึงทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นแตกต่างกันไปด้วย

2.1 โรงพยาบาล เซนต์หลุยส์ จากการศึกษาี้พบว่าหอผู้ป่วยของโรงพยาบาล เซนต์หลุยส์มีปัญหาอยู่สองประการคือ

- เสียงจากการพูดคุย เสียงโทรศัพท์ ฯลฯ จากที่ทำงานพยาบาลรบกวนผู้ป่วยที่พักรักษาตัวอยู่ในห้องผู้ป่วย
- ห้องผู้ป่วยมีความกว้างน้อย เกินกว่าที่ควรจะเป็น อีกทั้งยังมีเหลี่ยมมุมมาก ยากแก่การจัดเฟอร์นิเจอร์ภายในห้อง

ปัญหาดังกล่าวข้างต้น 2 ประการ มีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขสภาพทางกายภาพได้ดังนี้

2.1.1 การแก้ปัญหาเสียงรบกวนดังกล่าว ทำได้ 2 วิธีคือ

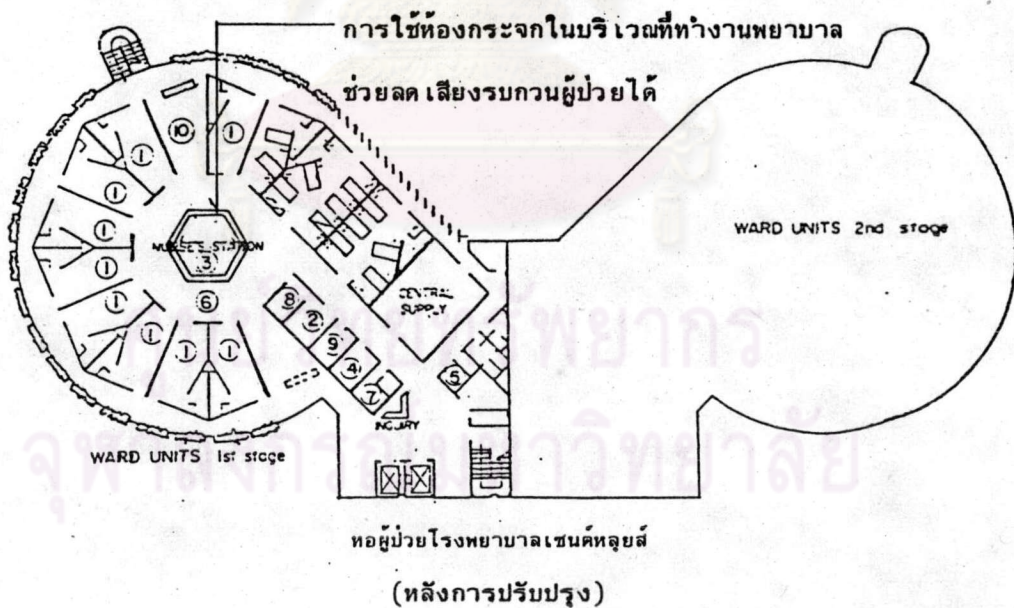
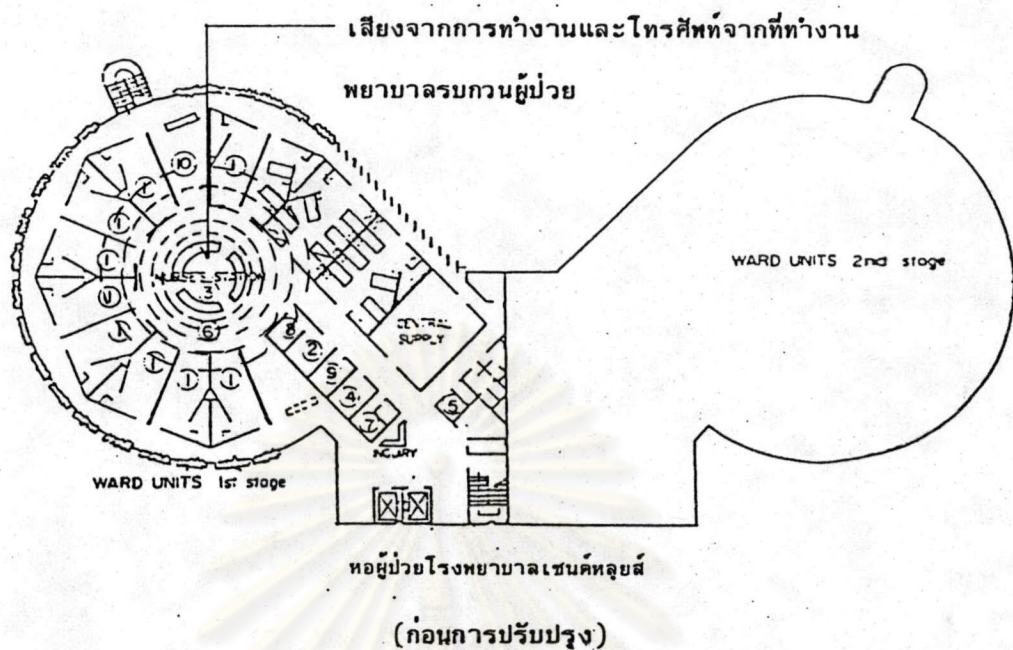
- เปลี่ยนช่องกระจกบานเกล็ดปรับมุมทั้ง 2 ช่วงหน้าห้องผู้ป่วยให้เป็นกระจกใสติดตาย เพื่อให้พยาบาลยังคงสามารถมองเห็นผู้ป่วยได้จาก เคาน์เตอร์ที่ทำงานโดยไม่ต้องลุกเดินมายังห้องผู้ป่วย
- เนื่องจากสภาพปัจจุบัน ที่ทำงานของพยาบาลเป็น เคาน์เตอร์โล่ง ๆ ที่ไม่มีฝาปิดกั้นเสียงจึงสามารถ เล็ดลอดออกมารบกวนผู้ป่วยได้ ถ้าหากกั้นกระจกให้ที่ทำงานของพยาบาลกลายเป็นห้องทำงาน จะช่วยลดความดังของเสียงลงได้อีกมาก หรืออาจจะไม่มีเสียงรบกวนผู้ป่วยเลยก็เป็นได้ (ดูรูปที่ 5.1 ประกอบ)

2.1.2 การแก้ปัญหาความกว้างของห้องผู้ป่วยที่น้อยเกินไป ทำได้ดังนี้ คือ

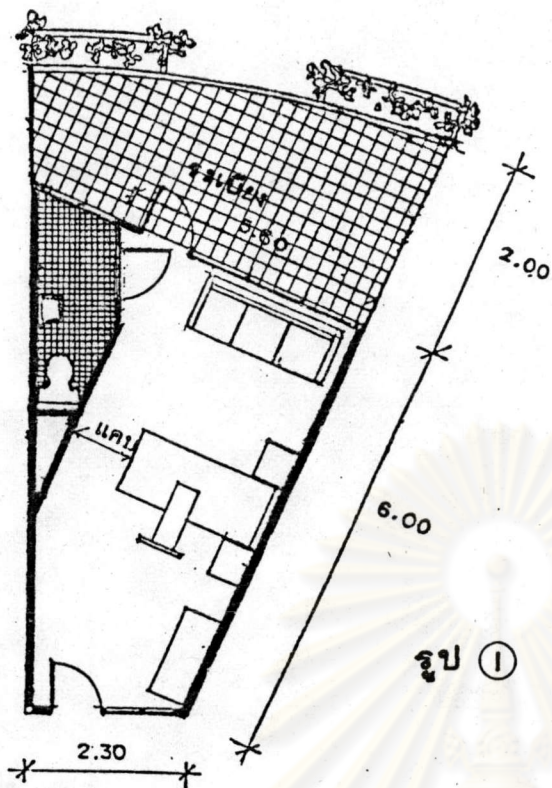
- จากการศึกษา พบว่าพื้นระเบียงห้องผู้ป่วย เป็นพื้นที่ที่มีการใช้สอยน้อย การย้ายห้องน้ำที่อยู่ในห้องผู้ป่วยไปไว้ที่ระเบียง จะช่วยให้พื้นที่ภายในห้องกว้างขึ้น ความกว้างของห้องก็จะขยายตามไป

2.2 โรงพยาบาลพญาไท จากการศึกษาพบว่า ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดแก่โรงพยาบาลพญาไทมีอยู่ 2 ประการ เช่นกันคือ

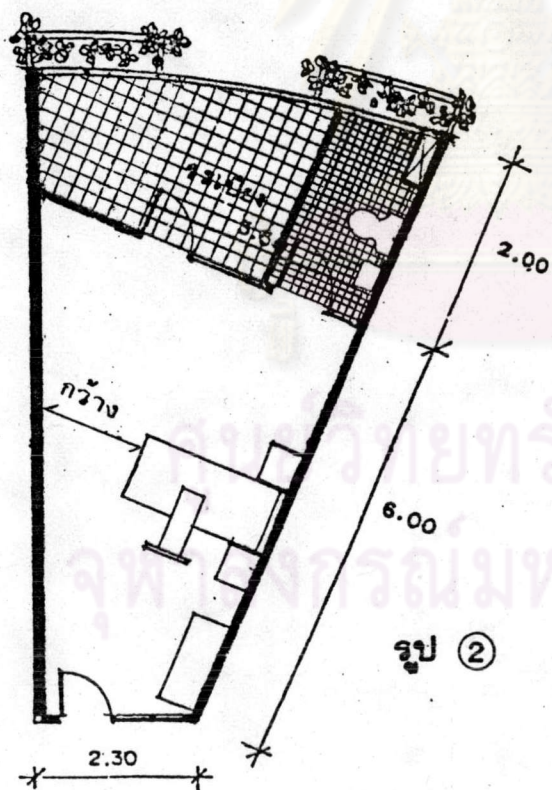
- ระยะทาง เดินจากที่ทำงานพยาบาลถึงห้องผู้ป่วยห้องสุดท้ายมีระยะไกลมาก ทำให้สิ้นเปลืองเวลาและพลังงานในการเดินดูอาการผู้ป่วยตามห้อง
- ผู้ป่วยที่มีอาการหนักและต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิด ต้องอยู่ที่ห้องปลายทางเดิน ทำให้พยาบาลและแพทย์ต้องเดินทางไกลในการดูแลรักษา อีกทั้งในเวลาฉุกเฉินจะไม่สะดวกอย่างยิ่งในการตรวจรักษา

รูปที่ 5.3 แสดงการปรับปรุงอาคารหอผู้ป่วยโรงพยาบาล เซนต์หลุยส์ในเรื่องของ เสียงรบกวนผู้ป่วย

รูป 1 เป็นห้องก่อนการปรับปรุง
มีปัญหาเรื่องความกว้างของ
ห้องแคบเกินไป จัดเฟอร์นิเจอร์
ลำบาก

รูป 2 เป็นห้องหลังการปรับปรุง
โดยการย้ายห้องน้ำไปไว้ที่
ระเบียงด้านนอกอาคาร

รูปที่ 5.4 แสดงการปรับปรุงห้องผู้ป่วยเตียงเดี่ยวของโรงพยาบาลเซนต์หลุยส์

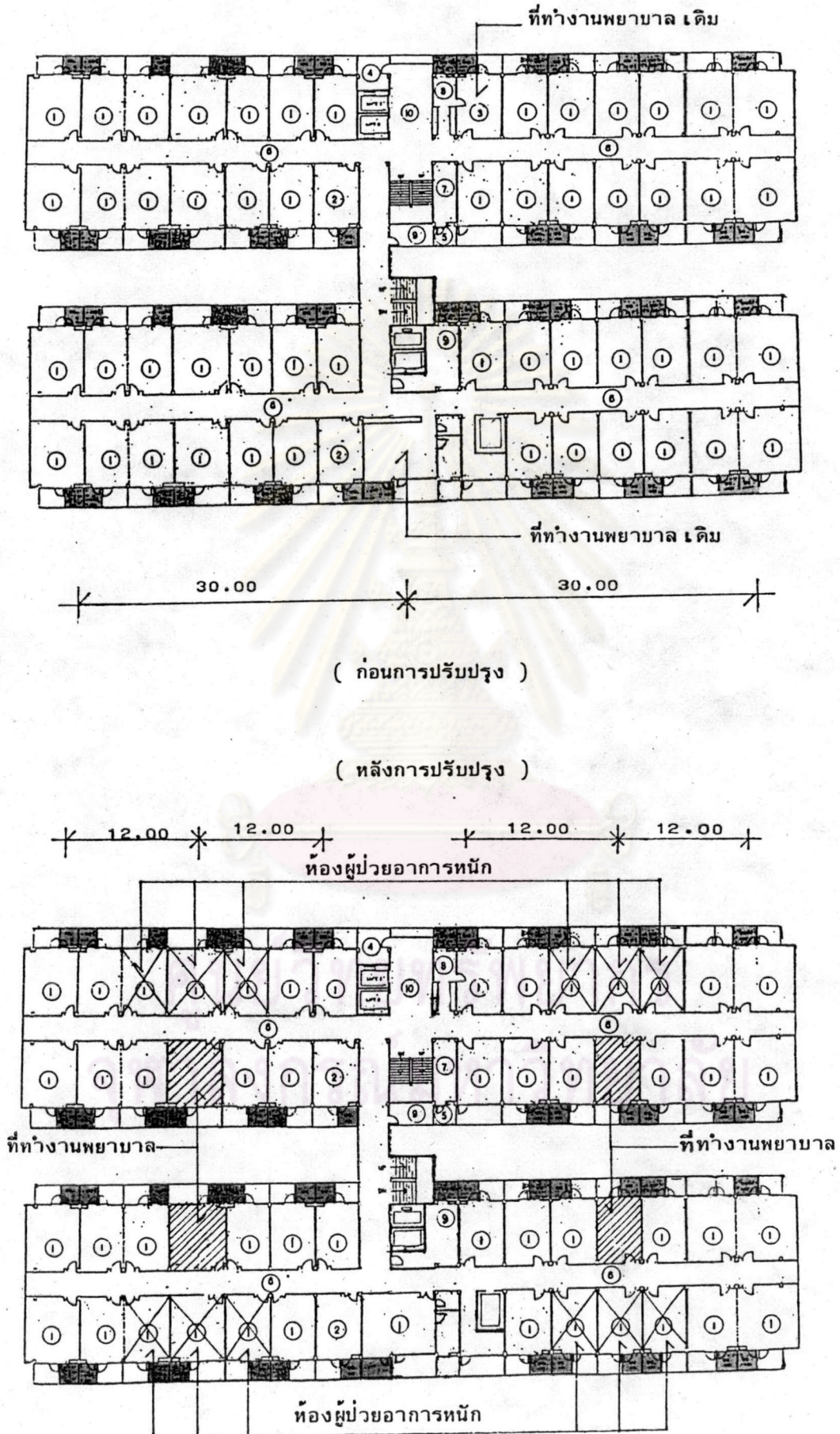
2.2.1 การแก้ปัญหาในเรื่องของการเดินไกล จากการศึกษาพบว่า ตำแหน่งของ ที่ทำงานพยาบาลอยู่บริเวณตรงกลางอาคารหอผู้ป่วย ความยาวอาคารทั้งหลัง คือ 64.00 เมตร ระยะทางจากที่ทำงานพยาบาลไปถึงห้องผู้ป่วยห้องที่อยู่ไกลสุดจึงเท่ากับ 30 เมตร เป็นระยะทางที่ไกลที่แพทย์และพยาบาลจะเดินดูผู้ป่วยได้โดยสะดวก การแก้ปัญหานี้ ควรกระจายตำแหน่งของที่ทำงานพยาบาลออกเป็น 2 จุดในหอผู้ป่วย แต่ละหน่วย ให้ที่ทำงานอยู่ในตำแหน่งดังรูป เพื่อให้ระยะทางเดินเฉลี่ยจากที่ทำงานของพยาบาลถึงห้องผู้ป่วยที่อยู่ไกลที่สุดคือระยะไม่เกิน 15.00 เมตร จากการศึกษาในบทข้างต้น พบว่าระยะทางเดินจากที่ทำงานพยาบาลถึงห้องผู้ป่วยที่ไกลที่สุดที่แพทย์และพยาบาลต้องการอยู่ในช่วงไม่เกิน 15.00 เมตรเช่นกัน การแก้ปัญหาเช่นนี้จะบรรลุความต้องการของแพทย์และพยาบาลแต่อาจเป็นการสิ้นเปลืองของโรงพยาบาลมากขึ้นก็ได้ เพราะต้องเสียเนื้อที่โรงพยาบาลที่จะเป็นห้องผู้ป่วยมาเป็นที่ทำงานของพยาบาลเพิ่มขึ้นอีก และสิ้นเปลืองจำนวนบุคคลากร (ดูรูปที่ 5.5 ประกอบ)

2.2.2 การแก้ปัญหาการจัดผู้ป่วยอาการหนัก ในกรณีที่มีผู้ป่วยรับเข้าอยู่ใหม่ และผู้ป่วยรายนั้นเป็นผู้ป่วยที่มีอาการหนัก แต่ห้องผู้ป่วยในหอผู้ป่วยที่อยู่ใกล้ที่ทำงานของพยาบาลมีผู้ป่วยอยู่ก่อนแล้ว การที่จะย้ายผู้ป่วยในห้องนั้นออก เพื่อให้ผู้ป่วยใหม่ที่มีอาการหนักกว่าเข้าอยู่เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ดังนั้น การแก้ปัญหานี้ควรจัดให้ห้องผู้ป่วยที่อยู่ตรงข้ามที่ทำงานพยาบาลเป็นห้องสำหรับผู้ป่วยอาการหนัก และทำช่องกระจกติดตายสูงจากพื้น 0.80 เมตรขึ้นไป ที่ผนังห้องจะทำให้พยาบาลที่ทำงานอยู่ที่ทำงานของพยาบาลสามารถมองเห็นผู้ป่วยอาการหนักดังกล่าวได้ตลอดเวลา (ดูรูปที่ 5.5 ประกอบ)

3. ข้อเสนอแนะสำหรับหัวข้อเรื่องที่น่าจะมีการทำการวิจัยต่อไป เนื่องจากในการศึกษานี้ได้ทำการศึกษาเฉพาะในเรื่องของกายภาพที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้ที่ทำงานอยู่ในหอผู้ป่วยเท่านั้น ผู้ศึกษาได้พบว่ามีเรื่องอื่น ๆ ที่น่าสนใจอีกมากมายเกี่ยวกับอาคารหอผู้ป่วย ซึ่งควรได้รับการทำการวิจัยต่อไป ดังนี้

- สภาพทางกายภาพของหอผู้ป่วยคือพฤติกรรมและความรู้สึกของผู้ป่วยในหอผู้ป่วย
- ลักษณะหอผู้ป่วย และแนวโน้มในอนาคต
- สภาพทางกายภาพของหอผู้ป่วยคือพฤติกรรมและความรู้สึกของผู้ป่วยในหอผู้ป่วย เพราะหอผู้ป่วยอาจมีส่วนช่วยให้ผู้ป่วยหายจากอาการป่วยเร็วขึ้น เช่นเดียวกับที่หอผู้ป่วย

รูปที่ 5.5 แสดงการปรับปรุงห้องผู้ป่วยโรงพยาบาลพญาไท

มีส่วนสนับสนุนการทำงานของแพทย์และพยาบาลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

- แนวโน้มของหอผู้ป่วยในอนาคต จากการศึกษาข้างต้น พบว่ามีบาง เรื่องที่แพทย์และพยาบาลต้องการให้โรงพยาบาลเป็น เช่น การลดจำนวนเตียงผู้ป่วยต่อหน่วย หรือการใช้ระบบจัดสิ่งอำนวยความสะดวกโดยคอมพิวเตอร์สำหรับการจัดส่วนบริการผู้ป่วย เป็นต้น
- พฤติกรรมของผู้มาเยี่ยมไข้ต่อลักษณะของหอผู้ป่วย ลักษณะของหอผู้ป่วยน่าจะมีการส่งผลต่อผู้มาเยี่ยมไข้ เช่นเดียวกับแพทย์และพยาบาล ดังนั้น ในการศึกษานี้ควรมีการศึกษาถึงความรู้สึกของผู้มาเยี่ยมไข้ด้วย
- อิทธิพลของ เจ้าของโครงการต่อการออกแบบอาคารหอผู้ป่วย จากการศึกษาพบว่า โรงพยาบาลจะมีลักษณะอาคารของหอผู้ป่วยเป็นอย่างไรนั้น ความต้องการของเจ้าของมีอิทธิพลต่อรูปแบบอาคารด้วย ตลอดจนจนถึง เรื่องของราคาค่าก่อสร้าง ระบบการบริหารโรงพยาบาล
- การศึกษา เปรียบเทียบความแตกต่างของราคาอัน เนื่องจากความแตกต่างของรูปแบบอาคาร

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย